

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deak Ferencz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administra-
ție.
Mulțumite publice și Loc de
schimb costă fiecare ztr 20 M.
Manuscrisurile nu se in-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Björnsterne Björnson.

Lupta lui titanică cu stângerea de veci, suflet al lui Björnsterne Björnson, — asemenea flăcării sacre din miturile nordice — că va înfrunta suflarea îndârjită a morții, săvârșind de-a fi învins singur legile stăpâna tot universul. Legile eterne ale naturii au biruit însă în cele din urmă și sufletul, care a fost în fața lumii un strălucire, sinteza cea mai înaltă a calităților morale ce pot să așeze temelii trainice oricărei activități și a spiritului omenesc. Vigoarea neînfrângătoare a acestui suflet a sădit o tărnie de aproape supranaturală în trupul care a rămas și fatalitatea, înainte de a-și fi găsit sfârșitul, a voit să dea omenirii pe deplină măsura proporțiilor lui uriașe, pe cari a totuși — să le distrugă.

Înălțimile solitare, de unde dimpreună cu Ibsen și cu Ibsen stăpâna singur gândirii omenesci, s'a prăbușit acum în fața morții. Pe urma lui în literatura universală rămâne o largă fașie de întuneric, ca cea săracă a celor ce poartă războiul împotriva barbarismului — încă în Europa, — dispărând cel puțin în Europa, — și cine ar putea să spună cât de mare e golul ce lasă în viața literară a acestui popor, a cărui mândrie fără seamănă ca Björnson n'a reoglindit în

opera sa o mai ideală iubire de neam și forța care a dat geniului său un avânt atât de mare a fost tocmai iubirea aceasta. Ea l-a făcut să înțeleagă câtă durere și sbumcium frământă sufletele neamurilor asuprite și la poava ei a sbucit cu nobila lui mândrie și pe asupritorii noștri.

Iubirea de neam fiind nota covârșitoare a spiritului său, era firesc ca Björnson să nu adopte pentru activitatea sa temelii teoretice pe cari critica literară a clădit la sfârșitul veacului apas școala naturalistă. El a rămas atât în poeziile sale cât și în producția sa dramatică poetul național al norvegienilor, ba a purtat o crâncenă luptă chiar contra contemporanului său, de opotrivă uriaș și el, contra lui Ibsen. Încăierarea acestor doi titani ai Nordului au stârnit adevărate valuri mari în viața spirituală a Norvegiei și a fost resimțită și în viața spirituală a omenirii întregi. Biruitor n'a ieșit nici unul, dar până când Ibsen izbutise să se ridice mai sus în considerația criticii literare din Apus, individualitatea lui Björnson înălțase cu desăvârșire pe conaționalii lui și n'a fost încă scriitor atât de adorat de neamul său cum a fost și a rămas până la moarte Björnson.

În creațiunea sa artistică dominată în mare parte de nota naționalismului și a lirismului umanitar, găsim totuși, opere cari ar face mândrie oricărui scriitor naturalist. Björnson a știut să zugrăvească nu mai puțin plastic și adevărat viața socială decât Ibsen, Strindberg sau oricare contemporan al său din literaturile din Apus. Și a putut să fie pentru

el o mare satisfacție morală, văzând cum din culmea productivității lor, scriitorii mondiali ca Balzac, Tolstoi, Eliot, Strindberg, Swinburne, Zola și chiar Maupassant, cari sânt reprezentanții de frunte ai școlii naturaliste, s'au abătut în timpul nou dela calea ce urmăseră — și care se părea că va rămâne mult timp singura îndrumare pentru scriitorii moderni — și au luat direcții cu totul opuse.

În opera lor mai nouă Björnson a putut să deslușiască începuturile unui nou curent, care își cere tot mai impetuos o întinsă stăpânire în literatură. Scriitorii mari încep a se inspira din adâncimile mistice ale fantaziei omenesci, se frământă de probleme filosofice și religioase și ei izbutesc să creieze cu toate astea opere de o mare valoare. Iată că s'a adevărit încodată eterna lege în viața sufletească a omenirii, legea care dărimă orice alcătuirii doctrinare exclusiviste, prin cari se încearcă îngrădirea împărăției nemărginite și în veci nepătrunse a artei.

Creațiunile lui Björnson, ca de pildă drama »Peste puterile noastre«, rămân și în faza cea mai nouă a marilor frământări literare din Apus, între cele dintâi — și el, »Regele spiritual al Nordului«, a murit convins că lumina ce a revărsat în lume va străbate adânc în veacurile ce vin.

Ca o răsplată fără păreche, soarta i a îngăduit — fericirea negustată încă de nici un scriitor — să audă cântecul cu care omenirea l-a ridicat în slava nemuririi, să simtă fiorii fără nume ce l-au străbătut,

pejorative primejdioasă“.

De Björnsterne Björnson.

Când se ridicase Aslaug și se făcuse față pierise pacea din Huseby, căci nu era ca făcând cel mai de seamă din sat să nu se bată, ori să nu se bată.
Sămbătă seara barem erau rău de tot!
Bătrânul Knud Huseby nici nu și mai rău pantalonii de piele și nu se culca nici fără să albe un retevel sdravân de mesteacăm de pat.
Dacă mi-a dăcut Dumnezeu față frumoasă, cată să fu eu vrednic s'o și păzesc! zicea Huseby.
Thore Nasset nu era decât feciorul unuia clăș și cu toate astea se găseau mulți cari ziceau că era acela ce venea mai des la fata chiabului din Huseby.
Bătrânul Knud nici nu credea așa ceva și întră dansul ce se vorbea, nici nu putea fi vădit, că nu văzuse niciodată pe Thore Nasset pe acolo.
Oamenii însă își zămbeau, gândind că, în loc să se fi certat cu toți acei cari lărmăiau în curte, ori prin tindă, ar fi căutat prin toate părțile — de bună seamă că ar fi dat peste Thore.
Primăvara sosl și Aslaug porni cu vitele sus la stână.
Și când dogorea ziele se așternea peste vale, când stâncile fjordului se ridicau umede peste burii stârniți de soare, când Aslaug hăulea și

sună din bucium sus pe vârful steurilor, atunci făcând cari se zămbeau la muncă, în vale pe câmpie, simțeau că le coprinde inima o durere nelăseală.

Și le era mult până Sămbătă seara, când își luau drumul către culme și nu nimereau, care mai de care, să ajungă mai întâi la stână.

Urcau ei repede sus, dar la vale se scoborau repede de tot, căci la stână, după ușa, stătea un flăcău sdravân, care apuca pe cel ce soseau, li sgdula, rând pe rând, pe toți și li învârtea, cum s'ar învârti o moară în vânt, așa încât fiecare ținea minte cât ar fi trăit, vorbele pe care li le spusese când li făcuse scapat: »Să mai poțtești și aliădată; atunci ai să lei mai multe!«

Nimeni nu putea să știe mai bine decât ei, că în tot satul nu se găsea decât unul singur care să aibă un astfel de pumn și acela trebuia să fie Thore Nasset.

Tuturor flăcăilor de oameni mai cuprinși le era năcaz pe țopărianul ăsta de clăcaș, de răul cărui nu se putea apropia nici unul de stâna lui Huseby.

Tot astfel socoti și bătrânul Knud, când auzi vorbindu-se de lucrul acesta și se legătu, că dacă nu s'a găsit nimenea, care să vie de hac lui Thore, apoi o să încerce el și cu fiu său așa ceva.

Pe Knud li ajunseră bătrânețele; dar cu toate că era aproape de 60 de ani, totuși li plăcea să se lee la trântă, odată de două ori, cu feciorul său cel mai mare, când erau liniștiți și în dușii lor.

Sus, la stâna lui Huseby, ducea numai o po-

tecută, dar și aceasta trecea tocmai prin curtea stăpânului.

Sămbăta următoare, pe inserate, Thore porni înspre stână, strecurându se înceinel prin curte și pășind pe vârfurile picioarelor.

Dar tocmai când se apropiase de ușa, un flăcău li apucă de piept.

— »Ce-ai cu mine?« zise Thore, trântindu-l la pământ, atât de tare, încât totul începu să se sfărâdească într'insul.

— »Stai că-ți arăt eu!« zise altul, trăgându-l una la ceafă.

Și acesta era fratele celalalt.

»Iacă vine și al treilea!« adaogă bătrânul Knud și se repezi la el. În fața primejdiei, Thore deveni și mai puternic.

Acuma se mlađa ca o smicea de răchită și svânta pe unde dădea. Se învârtea în toate părțile lunecând printre mâinile dușmanilor săi, iar unde cădeau loviturile lor, el nu era și deodată li vedeau unde nici nu s'ar fi așteptat.

Bătăle mănă el, în cele din urmă și încă sdravână de tot: dar bătrânul Knud povestește, multă vreme după aceasta, că nici-odată nu se bătuse cu un flăcău mai tare decât Thore.

Li cărară până când începu să-i țâșnească sângele și atunci Huseby zise:

»Ajunge!« Apoi adaogă:

»Dacă în seara Sămbetei viitoare ai fi vrednic să scapi de lupul de Huseby și de puli lui, apoi a ta să fie fata!«

Thore se tiri până acasă cum putu și când ajunsese acolo, se trânti în pat.

când la falșă veste a morții lui, lumea întreagă a vărsat lacrimi de durere.

În fața osemintelor lui reci azi stă cutremurată o lume întreagă.

Norvegia jalește azi pe cel mai mare fiu al ei: pe poetul aspirațiilor sale, pe tribunul cu grai de foc, pe marele binefăcător spiritual al neamului norvegian. Din depărtare, plin de recunoștință pentru apărătorul său, neamul românesc îi trimite condoleanțe sincere, încercându-l că va păstra pentru totdeauna cu evlavie amintirea uriașului suflet, ale cărui zăre au trezit în lumea întreagă îndemnul păcii și înfrățirii universale.

Clipele din urmă.

Paris, 27 Aprilie. Poetul Björnson a murit ieri seara la orele 9 și 5. Cătră orele 7 seara își pierduse conștiința. Toate încercările medicilor de-a întârzia sfârșitul au rămas zadarnice. În camera bolnavului erau de față toți membrii familiei. Câteva clipe înainte de a muri, Björnson s'a ridicat în pat, și-a strâns mâinile la piept și a zis fiicei sale încet, cu glas stins:

— S'a sfârșit.

Björnson a murit liniștit, fără dureri.

Paris, 27 Aprilie. Starea lui Björnson se agrava vase cu două zile înainte. Îi chinula asma, care îi făcea aproape cu neputință respirația. Medicii au prezis încă de cu dimineață apropierea sfârșitului.

Björnson până în clișurile din urmă visa despre zile frumoase când se va întoarce la Alestad, în vila lui, unde petrecea cu atâta plăcere. Medicii nu i-au spus nimic despre agravarea bolii. Alături încă, Björnson spunea celor din jurul lui cât de mult dorește să se facă vară ca să poată pleca. Ieri seara a început să se înecă. Medicii au fost chemați numai decît în otelul Wagram — unde ședea Björnson — și unde îi aștepta fida lui Björnson. După sosirea medicilor Björnson a mal deschis odată ochii și a zis, șoptind:

— S'a sfârșit!

Apoi a închis ochii pe vecie.

Despre bălălia dela Huseby se duce pomina și mulți ziceau: »Ce-a căutat acolo?»

Numai una singură nu întreba așa ceva și aceea era Aslaug. Ea îi așteptase mult în seara aceea și când auzise despre cele ce se petrecuseră între el și tatăl său, se așeza cu inima la pământ oftând:

»Dacă nu m'oi duce după Thore, atunci n'o să mai am nici-o zi fericită pe lumea asta».

Thore zăcu Duminică toată ziua și Luni simți că tot trebuie să mai zacă.

Veni și Marța și era o zi atât de frumoasă! Plouase peste noapte și acum muntele își înălța pădurea atât de înviorată și de verde; fereastra era deschisă și mirosul frunzișului fraget năvălea în valuri înăuntru; iălăngile dela turme răsuna dulce în văzduhul limpede, departe peste munți, iar sus pe stâncile fjordului hăulea cineva.

Dacă n'ar fi fost muma-sa înăuntru, bietul Thore ar fi plâns de durere, că nu se putea duce acolo sus.

Sosi Miercurea și el zăce mereu, iar Joi începu să-i crească teama în suflet, că nu va putea să se facă sănătos până Sâmbătă.

Vineri însă fu iarăși în picioare. El își aducea foarte bine aminte de vorbele bătrânului care îi zice:

»Dacă în seara Sâmbetei viitoare ai să îți vrednic să scapi de lupul de Huseby și de pull lui, apoi a ta să fie fata!»

Stetea el așa câtă-va vreme și se uită mereu în spre Huseby.

»Acolo n'am decât să mai mănânc o bătae» se gândi el.

Viața și operele lui Björnson.

Björnsterne Björnson s'a născut la 8 Decem. 1832 în Kvikne din Oesterdalen, unde tatăl său era preot. Din comuna aceasta îngropat în șchea burile munților veșnic acoperiți de zăpadă a fost mai târziu tatăl-său transferat la Romsdal și în orașelul din vecin, Molde, și-a început tînărul Björnsterne studiile. În 1852 trece la universitatea din Cristiania unde în grabă făcu cunoștință cu Ibsen, Vinje, Lie și alți scriitori și regeneratori ai poporului norvegian. Viața muntoasă cu poezia și tristețea fiordurilor lăsase impresie adâncă în sufletul scriitorului și puțin după sosirea sa la universitate să pune să scrie. Își începe cariera cu recenzii, critice și schițe de foileton. Primul lui debut a fost o piesă teatrală — care a avut nenorocirea să fie respinsă de directorul teatrului. În urma acestui refuz, scriitorul ca colaborator al ziarului »Aftenblad« îl declară dușmănie și porni o goană pe viață și pe moarte contra lui.

Încercându-se însă în polemici cu toată lumea tînărul fără experiență căzu și se vede silit să treacă în Suedia unde petrece mai multă vreme în Stockholm și Upsala. De aici p'eață la Kopenhaga unde publică nuvela Synöve Solbackken și o dramă »Intre lupte«. Puterea extraordinară a scriitorului atrăsese atenția lumii asupra sa și în 1857 fu numit director al teatrului din Bergen.

Firea nestatornică însă nu-i dă răgaz, ci pleacă iară în lume și se întoarce în curând cu două opere Arne (roman) și Halte Hulda (dramă). În Cristiania găsește acum și pe Ibsen și cu acesta crează un partid democrat și un ziar, pe urmă rămâne singur și pleacă și el în Italia.

Firea lui sălbatică de muntean morocănos trăiește viață de vis supt cerul de azur al Italiei. Cât timp petrece aici scrie drama Cong Svere trilogia Sigurd Sglimbe și cele mai frumoase nuvele și note de călătorie. În 1862 pleacă și răscolește toate colșurile Germaniei și Franței și în toamna anului 1833 se întoarce în Norvegia unde i-s'a asigurat o rentă viageră. Doi ani de zile conduce teatrul din Cristiania și ziarul »Norsk Folksblad«. Pleacă apoi iarăși în străinătate de unde se întoarce în 1876. Ca director al teatrului din Cristiania a scris, Regele Svec, Iernbanenog Kjrkegaarden, Magnuhild, Brude Saalten și romanul Fata pescăriei. Când cu războiul dintre Franța și Prusia, Björnson pune pentru cei învinși toată lumea în mișcare, deschide liste de subscripție pentru răniții Franței și se reîntoarce apoi iarăși la munca lui și scrie romanul. In ca-lea Domnului.

Sus, la izlazul lui Huseby, ducea, după cum am spus, numai o potecuță, dar un flăcău vrednic ar fi putut totuși să se ducă până acolo, fără ca să meargă numai pe drumurile neledede. Dacă s'ar fi încercat să meargă cu luntrea pe apele fjordului până dincolo, în partea cealaltă a muntelui, trebuia să se gândească mult, ca să aște v'un mijloc de a se urca pe peretele stâncii, care era așa de drept, că nici o capră n'ar fi îndrăznit să se urce pe el, cu toate că o capră nu se teme de stânci.

Veni și Sâmbăta și Thore se plimba toată ziua pe-afară. Soarele strălucea și părea că tufișurile șoptesc și totu-i viu într'ânsele, iar de departe, de pe munte răsuna hăuitul cel era drag.

În clipele inserării, el stătea încă în prag și privea cum se ridica ceața aiburie, învăluind stâncile fjordului.

Se uită sus în spre stânci și acolo domnea tăcere adâncă; privi în spre curtea lui Huseby, apoi împinse luntrea la larg și văslă pe după steliurile ce se întindeau departe în ape.

Aslaug își isprăvisse munca de toate zilele și acum se odihnea la stâncă. Ea se gândi că Thore nu va putea veni în asta seară, dar că, de bună seamă vor veni destui în locul lui. Dete apoi drumul dulăului și nu spuse nimănui unde se duce.

Își alege un loc de unde privirile ei puteau cuprinde întreaga vale și se așeză acolo; dar îndată se întinse ceața și aducerile aminte i-se deșteptară, de nu mai putu să privească în vale.

În conflict cu viața modernă, faliment, Redactorii, în 1879 Kaptejn Mansana, sistem, în 1882 O mână, gamie, Peste puterile noștre de povestirea Veselul ștregar.

Cea mai mare parte din viața lui Björnson au fost reprezentate apusului, și pe urma lor dintre cei mai mari scriitori norvegia ci în întreg Nordul, sugesție și limbă a săpată în creat o epocă în literatura norvegică.

Björnson însă n'a fost numai un mare agitator, bărbat forță, care a știut să însușească mulțimea prin cuvântul lui suflet.

Lui i-se atribuie și mișcarea pararea Norvegiei de Suedia, multe dușmăni. Totuși abea marele scriitor trăgea să moară simpatii ce bucură el în inghetă Nordului; chiar regele Danemar toamnă la dispoziție trenul regat transportat la Paris.

Dintre operele uriașului din doarme somnul de veci, împreună știința unui neam întreg, avem nevoie: Synöve Solbackken, Vestia căsătorii și Amor și Geografia Ciotori.

Cele din urmă cuvinte Björnson.

Paris, 27 Aprilie. Puțin înainte de a muri, Björnson, care de câteva mereu la patul bolnavului, a chemat pe ambasadorul Norvegiei, Weder, nit după câteva ore la otel și Björnson, l-a recunoscut și a murmurat vint. A recăzut apoi pe pernă. Björnson a înțeles următoarele cuvinte:

— Norvegia... Incredere... simplă.

Seara la orele 8 și 45 minute a dămăntul.

Cădavru va fi transportat probabil sur Meer. De aici va fi transportat în Norvegia pe un vas de război norvegian.

Președintele Fallières și a exprimatele familiei Björnson.

Atunci ea schimbă locul și, fără să se duse de se așeză în partea deșcă privirile ei se pierdeau acum pe...

Și atâta pace își revărsa în suflet pe nesfârșită peste pânza apelor tăcute...

Și atunci dorul aprins îi ceru un alege unul cu sunete prelungi și trur melodie tremur departe în liniș...

Ea singură fu mișcată de aceste zise încă un vers. Atunci de odată îi răspunde cineva de jos, din adâ...

»Sfântă cruce, ce o mai fi și Aslaug, apropiindu-se de marginea încolăcindu-și brațele pe după un me...

și subțire, care se îndol, legându-se adâncurilor; se uită în jos, dar nu...

Liniștea adâncă domnea peste țipă în pace și nici o pasere nu mai șob...

Aslaug se așeză iarăși la locul ei și cânte din nou și atunci i-se răspunde și pe același ton, dar mult mai apro...

»Nu se poate, trebuie să fie cine Aslaug sări în sus și se plecă de curilor. De astădată zări jos, lângă pe...

o luntre, care era legată la mal și car în adâncime, ca o coajă mititică de...

Se uită apoi pe peretele stâncii și ciulă roșie, supt care un flăcău se urce la deal, călătându-se pe povâr...

»Sfântă cruce, cine să fie oare cu îngrijorare și, desprinzându-și br...

Vestea morții în Christiania.

27 Aprilie. Telegrama despre Björnson a sosit aici azi noapte. de externe a primit telegrama în la el era o recepțiune solemnă. făcut apariția și în mijlocul mem-thingului, ai diplomației, savanștrilor a primit știrea cu mare a exclamat:

urit cel mai mare fiu al Nor-

le acestea au avut un efect sgu-gele a plecat imediat, după el și

ministru al Norvegiei a adresat telegramă de condoleanțe.

Roosevelt sosind în Christiania.

27 Aprilie. La Christiania tocmai erau pregătirile pentru primirea lui a lăsat proiectul de a ruga oficial pe viziteze întâi Stockholm și să vie înmormântarea lui Björnson, deoa-norvegian acum nu i poate face o nămnă. Roosevelt însă a hotărât să în Christiania ca să asiste la fu-

în Budapesta. Maj. Sa va sosi la 11 Maiu și va sta în capitala țării până la 4 Iunie.

acestor 4 săptămâni vor avea loc recepții la curte și vânători la Gö-

decla pândă!«. Cu aceste cu-șe își încheiasă »Drapelul« din Lu-ol de fond în care analizând un ar-nd al ziarului nostru, nu s'a putut du-attitudinii noastre față cu vicarul O-Vasile Mangra..

ostru, bănuir pe nedreptul, n'a răspuns »Drapelului« decât *indirect*: *anume* *attitudinea »Tribunel« și a celor din* *ță cu d. Mangra.*

ul« a avut până acum de vre-o două *mat ales că stetea la pândă* — să declarațiile noastre, dar n'a făcut-o.

mea să-și răspundă sieși, căci știa foarte era acela.

jos pe pajiște, își implântă țesapăn a-șmănilor în iarbă, ca și când ea ar fi fost trebuia să se țină, ca să nu-i scape să se prăvălească în adâncuri.

le de iarbă se smulseră și ea țipă din grozită și rugă pe Dumnezeu Atot pu-za să ajute lui Thore.

de dată își aduse aminte, că cutezanța lui și că prin aceasta el ispitea pe Dum-de acela nu se putea aștepta la nici un

ai de data asta barem!« se rugă ea și le în brațe, ca și când ar fi fost Thore, voia să-l țină strâns la pieptul ei.

stogolii cu el prin iarbă și i-se păreau că acestea de așteptare erau fără de sfârșit. însă căte se smuci: »Vuv, vuv« lătră și în jos spre prăpastile și dând mereu

vuv« zise el către Aslaug, punându-și e dinainte în poală-l; »Vuv, vuv« mai odată către prăpastile și atunci se ivi o roșie deasupra adâncurilor în marginea

Thore zăcea la peptul ei! Și stete mult să poată rosti un cuvânt, iar cele ce voi druge pe urmă, n'avură nici un înțeles. Knud, însă când fu să vorbească despre rosti un cuvânt, care era plin de înțelep-ăcl el zise:

ul acesta e vrednic să o aibă! A lui să Trad. de D. N. Ciotori.

— Poate vor fi adormit domni de la »Drapelul« — stând la pândă?... Sau poate n'au curajul să declare că au fost nedrepti când au încercat să bănuiască atitudinea națională a unui ziar, care dela înființarea lui a fost întotdeauna în fruntea luptătorilor pentru cauza neamului?..

De ce s'au întrerupt tratativele între partidul național român și guvernul Khuen-Héderváry? Se știe că între conducătorii partidului național-român și noul guvern Khuen-Héderváry s'au pornit, la inițiativa ministrului-președinte tratative serioase în scopul de a stabili o înțelegere între guvern și partidul naționalitățiilor. Se știe de asemenea că aceste tratative s'au terminat fără rezultat. Ziarul »Seara« din București primește dela corespondentul său din Budapesta următoarele lămuriri în ce privește cauzele acestui rezultat negativ.

«După ce contele Khuen-Héderváry și-a primit mult așteptatele rapoarte ale fișpanilor din comitatele românești, asupra situației electorale a partidului național, tratativele între dînsule și dl Dr. Teodor Mihail au început iarăși. Atunci s'a văzut îndată ce rost aveau acele rapoarte oficiale.

Toți fișpanii, cari sînt oamenii lui Tisza au ticluit rapoarte alarmante despre agitațiile electorale românești și despre primejdiile cari ar fi legate, pentru statul maghiar, de eventuala izbîndă a candidaților romîni.

Atunci, contele Khuen-Héderváry, evident inspirat de Tisza și de marele elector Ieszenszky, secretarul general dela interne, a propus domnului Mihali să primească o radicală permutare a candidaților între diferitele lor cercuri electorale. După acest plan diabolic, toți candidații romîni ar fi fost smulși cu rădăcini cu tot din cercurile lor și ar fi fost trimiși la o cădere sigură în cercurile străine de dînsii.

D. Mihali a priceput îndată manopera vicleană și a respins cu ironie propunerile primului ministru, declarînd că romîni nu pot admite un astfel de amestec rușinos în afacerile lor politice.

Impresionat de energia d-lui Mihali, contele Khuen a îndulcit tonul, a promis să revină și a cerut chiar zile de răgaz.

Ce să vezi însă? La noua întrevvedere, primul-ministru s'a scuzat că e bolnav și că trebuie să plece pentru o vreme la Abazzia. Dar a propus d-lui Mihali să trateze mai departe cu Ieszenszky, celebrul procuror din procesul d-lui Aurel C. Popovici și fostul șef al poliției secrete în contra naționalitățiilor pe vremea lui Bánffy.

Indignat peste măsură, d. Mihali a răspuns că nici un romînu nu poate sta de vorbă cu oamenii odioși de felul lui Ieszenszky. Totuși a declarat că rupe definitiv orice tratative făcînd răspunzător guvernul că nu-și respectă angajamentele luate față de Coroană.

Contele Khuen, care cunoaște mai bine ca ori cine mandatul ce i-s'a încredințat la Viena față de naționalități, s'a îndulcit iarăși și-a propus o persoană mijlocie către d. Mihali și Ieszenszky. Firește d. Mihali a respins și această propunere și a rupt definitiv orice tratative, cu toate stăruințele lui Khuen, ca să mai aștepte o nouă soluție, peste cîteva zile.»

O scrisoare a d-lui Vasile Stroescu.

Primum din Davos, din partea marelui mecenat al neamului nostru d-nul Vasile Stroescu, următoarele:

Davos Platz, 7,20 Aprilie 1910.

Onorată Redacție,

În numărul 71 al stimatului dv., ziar, ați dat loc unei scrisori a dlui Ștefan Dan, din Constanța, în care dumnealui istorisește niște reminiscențe din viața d sale, atîngătoare și pe socoteala mea. Vă rog să binevolji a da loc și următoarelor mele rînduri.

Scrisoarea d-lui Ștefan Dan dela început până la sfârșit, nu-l decât o poveste. Nici un cuvânt dintr'ansa nu i adevărat. În toată familia Doniceștilor, din Basarabia, nici unul n'a purtat numele Matei, nici unul n'a fost militar, și pe d. Ștefan Dan, dacă el există, nici nu l știu, nici nu l-am văzut în ochi, necum să fi avut cunoștință

În relațiile mele cu oamenii, am fost totdeauna circumspect și soarta m'a scutit de cunoștințe cu oameni suspecti și de rea credință.

Cu toată stima:
V. Stroescu.

Țara lacrărilor.

— Un glas de durere. —

Beiuș, 23/IV.

Decâteori pe întinsele plaiuri locuite de românii din Ungaria, se desfășură ce'e mai mărețe lupte pentru câștigarea drepturilor ce ni se cuvin; decâteori bărbații cu durere pentru viitorul neamului cutreeră satele, chemând poporul la luptă dreaptă pentru apărarea bunurilor sale culturale și naționale și în acest scop nu pregetă a intra în casele țaranilor, a sta cu ei de vorbă în căminul și la masa lor; decâteori în cele mai multe cercuri românești candidații naționali sînt primiți cu banderii ca împărații și li-se ofer buchete de flori ca unor mirese, — Bihorul nostru, nefericitul Bihor, nu numai nu cearcă a merge alături de celelalte comitate și cercuri românești, dar nu are față de neam nici măcar atîta durere să stea retras la o parte, să stea pasiv și dacă nu ajută, cel puțin să nu strice, să nu pună bețe în roate, să nu împiedece în acțiunea lor nobilă pe ceice cu trup și suflet luptă pentru deșteptarea acestui nefericit Bihor. Ori câte încercări s'au făcut și prin orice mijloace s'au năzuit fruntașii națiunii a desbrăca Bihorul de haina mohorită în care l-au îmbrăcat atîta fii pierduți ai neamului nostru, aceasta n'a putut succede și după semne nu se observă nici pentru viitor o soartă mai bună. Doar alegerea de deputat a martirului națiunii, a părintelui Dr. V. Lucaciu la Beiuș deșptase în inimile românești, înainte cu 3—4 ani oarecari nădejdi de o pornire spre bine. Cine știe însă dacă din mila trădătorilor nu vom fi lipsiți și de aceasta cinste!?

Experiența din trecutul de tristă aducere aminte ne-a format convingerea, că Bihorul a fost și este pentru guverne terenul cel mai princios de a-și putea câștiga de unealte între români astfel de personaje cari, ocupînd în sînul lor anumite demnități sînt, după poziția lor, chemați a da *directivă*, a *conduce*, — ca astfel să poată atrage după sine mulțimea celor *mici*, a celor *conduși*. Și mai ales s'au condus guvernele de aceste intențiuni față de dignitarii puși în fruntea bisericilor și institutelor românești din ale lui Dumnezeu uitatul Bihor.

Ținta națională a canonicului și *directorului* seminarului din Oradea Mare Lauran; alegerea ca deputat guvernamental a *vicarului* Iosif Goldiș și a fostului *director gimnazial* din Beiuș I. Butean, candidarea cu program guvernamental înainte cu 3—4 ani a *protopopului* Roxin etc. sînt probe cari dovedesc pe deplin, că scopul ascuns al guvernelor de a-și acăpăra în sînul neamului românesc din Bihor astfel de agenți a fost și este, ca prin pilda *capilor* să se dea *exemplu* preștimii și învățătorimei și a ce înfăță alături sentimente și în tinerețe, provocându-se astfel o demoralizare generală și o degenerare totală a sentimentelor naționale care și în sînul sârmanului popor care văzîndu-și și pe *ai săi* băgați în-

tr'o căldare cu toți birtașii și scrietorașii străini nu mai știe în cine să se încreadă și așa ajunge a-și afla toată mângâierea — în pălincă și păpricaș.

Bietul popor se duce și el unde i merg *capli*, numai stomacul să i fie plin și să i-se ajungă și lui din arginții lui Iuda o părticică cât de mică, căci din aceștia nu se poate aștepta la mult având a-i primi din a doua sau a treia mână, dela *capii* săi, cari oricât de sfinți ar fi nu uită că: »Cine împarte, parte-și face«.

Ajunși în clar cu situația pe cât de tristă pe atât de compromițătoare din Bihor, fruntașii neamului românesc cercat-au în fel și chip a da Bihorului românesc capete luminate, cu durere de inimă pentru soarta și viitorul său. De acest măreț sentiment național au fost conduși și membrii sinodului din Arad când — înainte cu câțiva ani — au ales ca vicar episcopesc și președinte al consistorului gr. ort. rom. din Oradea-Mare pe părintele Vasile Mangra, după ce alegerea sa de episcop al Aradului nu obținuse confirmarea prea înaltă.

Toată lumea românească credea că ajungând în fruntea bisericii române ortodoxe din Bihor ca vicar părintele V. Mangra, — întreg Bihorul va lua o altă față. Se credea că preoții și învățătorii se vor inspira din viața și trecutul glorios al vicarului și șefului lor și la anumite ocazii, când îi va chema glasul neamului, își vor face cu scumpătate datoria națională ca ceilalți colegi ai lor din alte ținuturi. Cine să fi crezut însă că neamul românesc din Bihor nici în părintele Mangra să nu fi dobândit pe Mesia cel mult așteptat?

Și acum? Acum dânsul e prietenul guvernului ai căruia antecesori au întemnițat pentru ideile sale pe aderenții săi...

Când vedem pe pâr. vicar V. Mangra în tabăra guvernului candidând de deputat; pe omul său A. Deseanu protopopul Vașcăului, marele naționalist, urmându-l și primind a fi vice președinte partidului guvernamental și lucrând contra unui Dr. V. Lucaciu; când vedem o mulțime de preoți și învățători înscriindu-se membri ai partidului muncii; când vedem toate acestea deși un număr frumos de fruntași și bărbați de inimă ai mult cercatului nostru neam au desfășurat și în Bihor steagul național în toate cercurile, avem nenorocirea a constata cu multă durere, că ne imputăm ca peștii dela cap, și șiroaie de lacrimi ne năpădesc ochii și ne stropesc fața și roșind de rușine ne fac să exclamăm:

Tu ești Bihorule, pentru români *țara lacrimilor*.

O rugare modestă, care nu vă costă nici o oboșală, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos. Ziarul nostru roagă pe onoratul public că la cererea prețurilor curente sau la ori-ce cerere sau cumpărare să se provoace că adresa firmei a cetit-o în — ziarul »Tribuna« dlu Arad. —

Din România.

Grațierea condamnaților pentru răscoala din 1907. Din București ni se anunță că frumoasa inițiativă a comercianților fruntași din București cari au cerut M. S. Regelui să grațieze pe condamnații din răscoalele din 1907, pare a avea un deplin succes.

Petitia comercianților a fost citită cu multă atenție de M. S. Regele, care în urmă a cerut dlui ministru de interne și dlui ministru de războiu să-i prezinte rapoarte de numele și numărul militarilor și civililor cari au fost condamnați după răscoale și din cauza lor.

Potrivit ordinului M. S. Regelui, s'au întocmit cuvenitele tablouri la ministerul de războiu și la direcția generală a închisorilor.

Se știe că au fost condamnați soldații din compania locotenentului Nițulescu, cari la Stănești au refuzat să tragă în răsculați. Au mai fost condamnați unli primari, notari și doi învățători.

D-nii Brătianu și general Crăiniceanu vor prezenta M. S. Regelui, în cursul acestei săptămâni, tablourile cu numele celor condamnați de pe urma răscoalelor. Grațierile urmează să se facă în vederea sărbătorilor de Paști.

Printre comercianții cari au intervenit la M. S. Regele pentru iertarea celor condamnați, domnește o mare bucurie, căci au aflat că Suveranul a ținut seamă de rugămintea ce l-au făcut-o.

Reforme pentru meseriași. D. M. Orleanu, ministrul industriei și comerțului, voind să vină într'ajutorul clasei meseriașilor, a hotărât introducerea unor însemnate reforme, între cari cea mai binefăcătoare e înființarea unei case centrale de ajutor și pensuni.

Era și sânt într'adevăr mari greutățile pe cari le întâmpinau meseriașii pentru obținerea ajutoarelor, în caz de boală și de deces, ajutoare cari de multe ori deveneau iluzorii. — Despre pensuni nici vorbă nu poate fi.

Corporațiunile, de multe ori fiind conduse de oameni, cari sau nu aveau priceperea necesară sau erau de rea credință, nu poate face față cererilor de ajutoare, așa că un biet meseriaș pentru un foarte mic ajutor trebuie să umble zile întregi pe la corporație și ori nu găsea pe președinte, ori nu-i găsea pe amândoi, ori dacă-i găsea nu erau bani în casă, așa că mulți se lipseau la urma urmei de acele ajutoare.

Prin reforma întreprinsă de serviciul meseriilor, din ministerul industriei, prin cererea un l case centrale de ajutor și de pensuni, toate aceste inconveniente vor dispărea pentru meseriași.

Casa centrală de ajutor mutual care s'a înființat pe ziua de 1 Aprilie, are de scop să acorde ajutoare medicale și bănești membrilor corporațiilor în cazuri de moarte, boală și bătrânețe; precum și ajutoare medicale familiilor meseriașilor.

Toți membrii corporațiilor de meseriași din București și județul Ilfov, vor face parte de drept ca membri ai Casei de ajutor.

Ajutoarele se vor da după următoarele norme:

Membrilor cotizanți a 1 leu lunar li se va da în primele 20 de zile câte lei 1.50 pe zi; pentru următoarele 30 de zile câte 1 leu pe zi; și în sfârșit pentru ultimele 50 de zile câte 75 bani pe zi.

Membrilor cotizanți a 2 lei lunar li se va da în primele 20 de zile câte lei 2.50 pe zi; pentru următoarele 30 de zile câte 2 lei pe zi; și pentru ultimele 50 de zile câte lei 1.25 pe zi.

Când bolnavul este internat în spital, ajutorul banesc se dă pe jumătate.

În cazuri de moarte, casa acordă soției defunctului suma de 10 lei, iar defunctul coliza cu un leu; și tiza cu 2 lei.

Meseriașii, cari la 1 Aprilie cotizați decât pe cei mulți vor bucura, chiar dela înființarea ajutoarelor prevăzute în prezent.

Meseriașii membri ai corporațiilor, cari la 1 Aprilie 1910 s'au înscris pe mai mult de trei luni de rămășițe, precum și meseriașii vor avea drept de ajutor: cel de via 1910, iar cei din urmă de 6 luni dela data înscrierii, numai dacă la data cererii au dat cotizațiunile și pe ultima.

Casa centrală de ajutor va avea seriașilor nevolnici, întrucât nu gâdui și după norma ce va fi normală.

În același scop, de îndată Casei centrale de ajutor, se va lăsa numărului eventualilor pe care se va calcula cifra pensiunilor după bile ai Casei.

Pensiunile, pe cari le servenți în momentul înființării Casei, continua a fi servite întocmai cu nici o restricțiune sau întrerupere.

Scrisoare din

Legea pentru încurajarea mamei. — O serbare în Grecia totod de creștere

Proiectul de lege pentru încurajarea mamei, pe care l-a depus dl. Kohn, e viu discutat de presa ajungând în România să-și vindece rădăcinile. Căci ori-și-cum pseudo-medicii profitul propriu din durata bolii gândim apoi, că peste patru sute din cele 9 procente de străini născuți în România sânt *evrei*, ne putem ușor exaspera cu Kohn-fraților. Ci în vederea în care unde fiecare națiune își îngreșește puterile proprii, proiectul e foarte venitor cu străinii cedându-le 25% din talitatea funcționarilor și lucrătorilor va să zică un număr de *trei* ori mai mult port cu procentul, ce-l fac din treagă.

Numai »Neues Wiener Journal« »Starea economică în România a devenit foarte vorabilă. Din cauza iernii calde nu putut fi plasată și plăta în exterior efectuită. Depresiunea generală și prejurarea aceasta presupune o mai ales dacă recolta va fi rea. Se bine deocamdată, totuși se recerșește cu România, și aceasta cu cât legile ultime pentru încurajarea mamei (aici li doare cumplit) sânt contra capitalului străin. Băncile și treze rezervă față de comercianții

Am înțeles. Năzuințele de-a în mijlocie *română* au început cu dește, așa că *toți* românii comercianți mici, — negoțul mare evreilor, în general străin — printriz ghindește la luminare«.

Singura »Reichspost« apreciază tul de plecare al României.

Pentru cumpărare
do
pălării pentru copii și domni cel mai bun magazin e a lui **SUC. EMMER FER**
Weismayr Fer
Timișoara, centru, strada

cu minunata ei cultură și oleandri verzi, pământul aruncat în mil de valuri, ce se oglinda veșnic albastrului cer până la poala lui, Grecia intrupată în povestica frumoasă a poeziei lui Homer și răsare visătoare din marea a mării cu manila înspumată a lezării valuri, această *Grecie* a trebuit să fie de inspirație pentru cine a căutat frumusețea sublimă, eternul frumos și eternul suferințelor au cântat o genile altor țări: Goethe, Chamisso, Novalls, Eminescu, și ea, sufletul gingaș, și-a ales pe cel mai frumos cântăreț: *Byron*.

Un copil necunoscut, sărman și părăsit de lume doar decât o inimă aprinsă și strălucirii, când urmând dorul nespuse după Eladă din poveste, a călcat pentru o vreme pe pământul misterios al acestei țări. De atunci s'a țesut o legătură strânsă în sufletul necunoscutului tânăr și geniul Greciei păstrează aceasta în portul Pireului chilărețului dus și ține zi de sărbătoare ziua născutului an de când a privit întâia dată strălucind în ochii melancolicului Byron. Temat pe cei mai mari poeți de astăzi — D'annunzio, Hauptmann, — să vorbim această zi despre cel ce a slăvit-o în frumose și calde cântări.

mintire duloasă, dar plină de fală pentru Grecii pentru englezi.

Unul pedagog englez Boris Sidis și-a creștut după teoriile proprii, așa că William James în vîrstă de 14 ani ține prelegeri din fizică la universitatea din Harvard. Faptul este interesant cât și principiul creșterii. Copilul nu atîrnă dela moștenire, nici dela prezența înăscute, ci dela o creștere specială, o creștere al cărei scop principal trebuie să fie tendința de a întrebuița extrem posibil puterile latente ale copilului și anume în mod sistematic și nesilit. Iar în această întrebuițare a puterilor spirituale se începe din primul an, când copilul se să-l impunem copilului o gândire reală și aparte orișice fantazie — și o observare minuțioasă. Aceasta se poate face prin îndestularea copilului, printr-o conversație între părinți și copil și potrivită priceperii copilului și prin sugestione.

Un «sugestione» pricepe Sidis pătrunderea în propriul în spiritul copilului cu atîta influență puternică, încât această idee să înlăture pentru copil ori și ce altă gândire, să fie primită, sărăcită și păstrată de crierul lui. Și aceasta cu un efort mai ușor, cu cât e mai tânăr copilul, cu cât copilul e mai proaspăt și accesibil impresiilor; aceasta primul an e cel mai însemnat pentru copil.

M. I. R.

Din străinătate.

Revoluția din Albania. Contrar știrilor învinovățitoare date de guvernul turcesc în săptămânile următoare, revoluția din Albania se întinde mereu și la proporții îngrijitoare. Cât de gravă e situația în Albania o dovedesc și măsurile ce le ia guvernul turcesc.

Consiliul de miniștri a hotărît mobilizarea brigăzilor de rediții din Salonic și Smirna, spre a se trimite în Albania de sus.

Reprezentanții Turciei pe lângă marile puteri protectoare ale Cretei au declarat că Poarta ar considera prestarea jurământului în Camera cretană în numele regelui Greciei ca o călcare a drepturilor de suveranitate ale Sultanului.

Poarta invită puterile să caute a înlătura această prestare de jurământ, altfel Turcia s'ar apăra. La Taaz Yeman, în Sanjak au fost mai multe lupte în care răsvrațiții au avut 98 morți și 20 răniți.

Lupta începută ieri la Stîlmia s'a terminat astăzi; albanezii au fost alungați cu pierderi mari; trupele turcești au avut numai trei soldați uciși precum și un ofițer și zece soldați răniți.

Din Salonic se anunță: Știrile din Albania de sus sînt mai defavorabile: lângă Ghilan sînt 3000 de arnăuți înarmați, în apropiere de Drenița mai sînt 2000, lângă Lilpjan sînt 4000, în Imprejurimile orașului Podrina sînt 5000, lângă Prizrent și Podgeri mai sînt 3000, pe la Plejselo ar fi 6000, lângă Ljuma, 6000, în Imprejurimile din Ostrosop sînt 2000.

12 batalioane cu patru baterii de tunuri sînt în drum spre Albania de sus. Forțele totale ale trupelor turcești sînt acum de 52 batalioane și 16 baterii.

Rezerviștii din Salonic au fost chemați. Torgout Șefket Pașa neocupînd la timp trecătoarea din Kașanik, 3000 de arnăuți s'au stabilit acolo, întrerupînd circulația trenurilor.

Răsvrațiții au lăsat să treacă numai vagonul postal cu locomotiva și au desarmat pe 20 de soldați cari formau escorta trenului, trimițându-i spre Ueskub.

Se crede că Torghout Pașa va fi înlocuit prin Djavid Pașa care a și plecat spre Ueskub.

Comunicațiile telegrafice cu Albania sînt în parte distruse de răsvrațiți.

Arnăuții au oprit prin forță trenul postal care trecea astăzi prin trecătoarea din Kașanik, apoi au lăsat trenul să-și continue drumul când s'au convins că prin acest tren nu se expediază nici soldați nici material de război.

Transporturile de trupe pe această linie au fost suspendate.

Situația politică.

Arad, 27 Aprilie.

Intoarcerea contelui Khuen.

Ministrul-șef contele Khuen Hédeváty a plecat azi dimineața dela Semmering și s'a oprit câteva ore la Viena. Seara a sosit la Budapesta.

Mîine va avea loc un consiliu de miniștri în care se vor discuta în rîndul întîi chestiile electorale.

Probabil în cursul săptămânii viitoare va avea loc consiliul comun de miniștri, amînat din cauza bolii contelui Khuen-Hédeváty.

Opoziția și guvernul.

Partidele opoziționale continuă să vestească lumii că în sânul guvernului domnește cea mai perfectă — neînțelegere. Ziarele lor aduc și venirea Maj. Sale la Budapesta în legătură cu aceste neînțelegeri și spun că Maj. Sa vine ca să fie mai aproape când va izbucni cea mai nouă criză de cabinet.

Contele Khuen — zice opoziția — a pierdut încrederea Vienei, fiindcă s'a lăsat influențat de contele Tisza și astăzi numai contele Zichy și Lukács se mai bucură de încrederea neștirbită a Coroanei.

În orice caz, exagerate cum sînt aceste combinații ele nu sînt lipsite de orice temei.

Convocarea Camerei.

Până la venirea Maj. Sale în capitală, ministrul-șef va face toți pașii necesari pentru convocarea Camerei și publicarea de alegeri noi.

Convocarea se va publica la 10 Mai, cu o zi înainte de sosirea Maj. Sale la Budapesta. *Autograful regal despre convocarea parlamentului și publicarea alegerilor va fi și acum datat din Viena.*

Justh la Cluj.

Cluj, 27 April. Președintele partidului independent a vorbit azi aici în fața unui număr public. A polemizat foarte violent cu contele Tisza.

Dacă contele Tisza — a zis el — e Goliath el e David care îl va doborî cu praștia. Contele Tisza, care nu se află în termeni buni cu ministrul Lukács, a căutat să bage fel și fel de intrigi între Justh și Lukács, crezînd că, grație temperamentului aprins al lui Justh, îl va cumpăni pe acesta să facă declarații prin cari să-și strice relațiile cu Lukács. Justh declară că va vorbi și el despre Lukács când va veni timpul, dar nu va face acum declarații de dragul contelui Tisza.

Declarația aceasta a lui Justh dovedește că el vrea să-și lase o ușiță deschisă pentru o eventuală împăcare cu Lukács, în cazul când guvernul n'ar obține la alegeri majoritatea parlamentară.

Campania electorală.

Turneul electoral în cercul Iosășel.

D. Dr. Gheorghe Popa, candidatul partidului național român în cercul electoral Iosășel, își va desfășura programul:

Luni, 2 Mai n., orele 4 d. a. în Buteni.

Marti, orele 2 d. a., Hălmașiu.

Mercuri, orele 11 i. a., Vidra.

» orele 3 d. a., Aciuva.

Joi, orele 10 i. a., Ciuci.

» orele 2 d. a., Lazuri.

Sâmbătă, orele 9 i. a., Zimbru.

Duminică (Tomii), orele 11 i. a., Dieci.

» orele 2 d. a., Crocna.

» orele 5 d. a., Holtmezeș.

Alegeri «libere».

Din Făgăraș i se scriu «Gaz. Tr.» următoarele: «Inspectorul reg. de școale Szabó Elemér a început să colinde pe la învățători, cerșind în favoarea candidatului guvernamental. În drumul său împarte învățătorilor apelurile esmise de președintele reuniunii gen. a învățătorilor (fogarasí ált. tanító egyesület), prin care, această reuniune învățătoarească se amestecă în politica militantă, trecînd astfel limitele statutelor sale. Pe ziua de 28 l. c. n. Joi la 11 ore a. m. este convocată la Făgăraș o adunare de alegători, pentru a se publica numele candidatului oficios!

Învățătorii români din comitatul Făgărașului să fie cu minte! Să nu-și uite, că inspectorul reg. de școale și în special Szabó Elemér, care le-a făcut atîta amărăciune sufletească, nu-și poate lua rolul de corleș electoral, și nu-l este lertat să bage politica în sanctuarul școlii! Conducătorii noștri dela centru să denunțe ministrului de culte acest

Îți cade părul??? N'ai decât să folosești **spiritul pentru păr, „Petroli”** a lui **Kulka** care e cel mai sigur mijloc în contra căderii părului și a mătrefel. — După o folosință de 2-3 zile vom obține rezultate sigure. Prețul unei sticle cu o explicație în limba română 2 cor.

Pistruii, petele galbene, sgrăbunțele și ori-ce necurățanțe a feței se depărtează și curățește mai bine **Crema de lapte de crin a lui **Kulka**. Prețul unei tegle 1 cor. Săpun de crin 1 cor. Pudră de crin în toate colorile 1-20 cor. Preparate cosmetice de prima calitate. Expediare zilnic cu poșta. — Se pot căpăta dela farmacia la „**Vulturul negru**” a lui **Kulka Emil** din **Timișoara-Cetate** Nr. telef. 645.**

caz și să ceară tragerea lui în cercetare disciplinară!

Din cercul Moraviței.

Ni-se scrie:

»In Dumineca Florilor, baronul Stojanovics, candidatul guvernului în cercul electoral al Moraviței, a venit și în comuna noastră Gaiul-mic, ca să și țină vorbirea de program. Baronul a sosit cu cinci trăsuri cu șvabi și o trăsura cu jandarmi și a mers deadreptul la casa comunală unde era adunată lume multă — fiind zi de sărbătoare.

Abia s'a coborât baronul Stojanovics din trăsura și cei de față au și izbucnit în strigăte sgomotoase: »Trăiască Brediceanu! Ce cauți aici? Du-te de unde ai venit!« Baronul a început să vorbească, dar strigătele n'au conținut »Abzug Stojanovics! Trăiască Brediceanu!«

Stojanovics a chemat într'ajutor jandarmii, cari au și venit în fugă, dar alegătorii români s'au împrăștiat cu toții în liniște și n'a mai rămas nimeni care să-l asculte pe Stojanovics.

Trăiască bravii români din Gaiul-mic! — Un alegător.

Cătră alegătorii români din cercurile electorale Becicherecul-mic, Lipova și Lovrin.

»In aceste cercuri fiind alegătorii români în minoritate, partidul național român nu a pus candidați, a pus însă partidul național german și anume în cercul Becicherecul-mic pe d. Ioan Rösler lun. din Gyertyámos, în cercul Lipova pe d. Victor Orendi din Timișoara și în cercul Lovrin pe d. Dr. Ludovic Kremling.

Aceste candidaturi aducându-se la cunoștința officioasă a comitetului central electoral al partidului național român din comitatul Timiș, comitetul acesta îndeamnă pe toți alegătorii români să se grupeze pe lângă candidații de mai sus ai partidului național german și să-și dea voturile și tot sprijinul lor pentru dânșii, asigurând astfel biruința acestui partid, care stă pe o bază politică identică cu cea a partidului nostru.

Totodată aducem la cunoștința alegătorilor români din cercul Becicherecul-mic, că d. Ioan Rösler lun. și-a ținut vorbirea de program în Dumineca Florilor în comunele Beregsău și St.-Mihalul român, unde a avut o primire foarte frumoasă din partea românilor, cari s'au grupat toți în jurul lui, iar în celelalte comune se va prezenta astfel:

1 Mai n. la 9 ore a. m. la T.-St. Andraș, iar la 3 ore și jumătate d. a. la Ghiroda;

2 Mai n. la 8 ore dimineața la T.-Șag, la 11 ore a. m. la Parța, iar la 3 ore d. a. la Chișoda.

3 Mai n. la Giroc la 8 ore dimineața, la Medveș la 10 ore a. m., la Moșnița la 1 oră d. m., iar la Bucovăț la 4 ore d. a.;

8 Mai n. la Uivin la 11 ore a. m., iar la Mehala la 3 ore d. a., — în fiecare comună înaintea ospătării mari.

În drumul său d. Ioan Rösler va fi petrecut și de un delegat al comitetului. Alegătorii români și tot poporul sânt invitați să participe în număr cât de mare la aceste adunări, ca să asculte vorbirile de program.

Rugăm pe toți oamenii de bine și îndeosebi inteligența noastră din provincie, ca luminând și îmbărbătând poporul să persiste cu zel și solidar întru ducerea la izbândă a hotărârilor conferinței noastre naționale.

Comitetul central electoral
al partidului național român din comitatul Timișului.

Din com. Timișului.

Ni-se scrie:

În cercul Becicherecul-mic românii se țin bine sprijinind candidatura naționalistului german Ioan Rösler, care acum în Dumineca Florilor s'a prezentat românilor din Beregsău și St.-Mihalul român; fiindcă la Beregsău părintele Balta tocmai atunci a lăsat să tragă clopotele la biserică, când s'a început adunarea, s'au adunat mulți alegători și popor la această adunare. D. Dr. George Adam a vorbit frumos și la înțelesul tuturor recomandând pe dl Rösler ca deputat. Poporul s'a și declarat, că-l va sprijini și în semn de allpire, convolul întreg a fost petrecut de mai multe trăsuri de ale beregsenților la St.-Mihalul-român.

Aici d. Rösler a fost primit iarăș de mult popor în frunte cu vrednicul preot, d. Nicolae Groza; au vorbit d. preot Groza, apoi d. Dr. Ada, d. Rösler și d. Orendi, redactor. Ca în toate comunele românești și aici cei dela putere au făgăduit pusta (pământ) la fie care alegere, numai să țină cu ei, dar românii au rămas totdeauna păcăliți; așa li se făgăduiește celor din St.-Mihalul-român și acum o pustă de 300 jughere, românii însă spun, că domnii să le dea înainte de alegere pusta, că de vorbe goale de mult s'au săturat și nu le mai cred. Și bine fac așa, ca să nu mai fie trași pe sfoară de cel cu mâja în sac.

În cercul Recaș încearcă avocatul din Timișoara Dr. Szuló Dezső să lîmbete cu idelle lui Justh pe românii de acolo. »Coconul« acestuia e bine cunoscut în cerci și nimeni nu ia în serios candidarea lui; aici vom numai să amintim, că acest »cocon« a fost acela, care la alegerile trecute a cutrierat cercul Făgetului, lucrând acolo pentru deputăția jidanului Dr. Hajdu, mințind românilor că candidatul național român Dr. Cosma e jidan. Românii din cercul Recașului să se fe-rească deci de acest »cocon«.

Din cercul Cocota auzim lucruri slabe despre preotul Nicolae Vulpe din Jădani. În acest cerc guvernul are doi candidați; pe contele Gyürky neoficios și pe contele Worasczky oficios; d. Vulpe a luat parte mai întâi la candidarea contelui Gyürky la Jarmota, iar acum nu de mult chiar a și vorbit în adunarea de candidare ținută în Cocota pentru contele Worasczky. Oare de ce și pentru ce? În cercul acesta și bulgarul Romanov din Vinga își încearcă norocul, D. Vulpe nu se va îndrăgi oare și de acesta?

Dacă d. Vulpe ține cătuș de puțin la reputațiunea sa, limpezirea ținutului sale se impune grabnic, ca să știm, cum stăm cu dânșul.

Dela Năsăud.

Ni-se scrie:

Agitațiile electorale sânt în toiul lor. În tot locul unde clubul comitatens și conferința națională și-au unit părerile în ce privește persoana candidatului național, candidatul și-a și început turneul electoral. La noi însă conducătorii naționali dorm. Dar în schimb lucrează cu toate aparatele posibile geșeftarii candidatului fără principii și program Csokán Iános.

Ca să fim în clar cu chestiunile ce zilnic se desbat cu enervare pe la noi și ca să demascăm lumii românești mijloacele cu cari bonvivanti Csokaniști se fălesc și demoralizează ținutul ne luăm voie de a da în vileag următoarele:

Zic: »Că conferința națională ținută la Sibiu a hotărât și a luat cu unanimitate la cunoștință cumcă Csokán Iános este omul partidului și că

pentru serviciile foarte mari naționaliști în sesiunea trecută a contracandidat.

Nu știm ce să zicem, ba nici că deputații naționaliști nu au sântul lor pe un renegeat vând conferința națională nu a putut de hermafrodit politic al lui K... aceste s'ar fi întâmplat precum vulgă cei vre-o 20 de lingăi cu ca și a conducătorului lor »M... bine de pe cine poți«, atunci la to... bri conferinței sânt alți oameni de principii ca și trabantul de Csok...

Și chiar dacă toată suflarea Vodă Carol în frunte ar zice și stilențiatul de Csokán e om nu primim acel atestat deoarece acest ținut avem să i dăm atestatu om fără principii și slugă tuturor numai noi îl cunoaștem și-l putem

Ca să ilustrăm aceasta afirmătoarele:

1. La alegerile trecute votând bligații, notarii și oficianții români țărănești din satul natal a lui ajuns abia la 76 de voturi românești

Intercalez aici mărturisirea caracterului Vertic spuse cu vre-o înainte »că și acei 8 țărani din natal a lui Csokán — încă au lacrimi în ochi de și-au dat votul guvernului și dacă ar fi umblat nu i ar fi putut sili să voteze cu lângă toată presiunea și autoritate pretore Vertic.

2. În săptămâna trecută s'a subpsrtea năsăudenilor și s'a trimis toral cu rugarea ca necondiționat didat național pe Dr. Onișor sau sa nu o să primească candidatura aștepta — atunci comitetul electoral pe ori și care alt bărbat valoros țional la Năsăud.

Momentele cari le-am trăit cu scrieril vor rămânea etern neșternoastre.

Am fost emoționați până la lacrimisufietul cu duloșie și ni s'a sfâșiat pentru sârmanul nostru popor văzut atâta desnădejde și scârba cătorii năsăudenii, ne-am mângâiat curaj când am gustat din însulețirea cauza sfântă națională.

»Doamne Doamne că rău ne-al zia i esclamând aproape pe fiecare nimeni în acest ținut afurisit și dat care să ne dea un sfat, o povată ca în rândul celorlalți români cinstiți. Să dela ham. Jidanii ne sug zece piei se tăvălesc în plăți grase, iar avutul dela Dorna până la Cluj. Să sufletească în aceste cuvinte!

Un moșneag grănițer albit de vreme treabă cu o liniște stoică. »Oare n'ar dlor să-l pușc pe Csokán, să ne și așa sânt om bătrân azi mâne o să închid ochii mângâiat cel puțin c'ă faloșii grănițeri de dracul ținutului.

Șiroale de lacrimi inundă apoi vremei a bătrânului.

Nu bade loane! Nu! Să ne scapăm O zicem și noi cu toți. Să-l trântim alageri c'apoi i a apus steaua pentru Fuge de rușine în iad. O rază de spește rește în ochii negri a bătrânului și murânde îngână: De-ar da bunul Dza

Și cam am așa am pățit-o în tot am umblat cu lista pentru de a scrieri.

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta pentru că dela **Székely și**

se capătă **garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor** și conș fabricanți de mobile în Marosvárad

2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de **360 coroane**

Tot aceeași cu toalete în 3 părți 400 coroane.

Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga ganritură se expediază franco conform tocmelii separate, în oricare parte a

în provință la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu deseme. — Să fim atenți la

Atâta devotament și abnegațiune pentru cauza țării naționale nu-i de admirat? Acești țărani rezizi la conștiința națională. Aceste nobile inimi nu sânt vrednice de o soartă mai bună. Nu cred în asemenea cazuri și atâta însuflețire să se mai manifestat vre-odată în ori și care cerc omănesc cum se manifestă acum în acest cerc.

Când în 1906 s'a dat prima luptă între un candidat cu programul »Ingrășerii burlei« și un candidat naționalist — între Csokán și Onșor.

Acest din urmă a căzut cu o minoritate disparentă de 48 voturi. Cauza căderii a fost pe o parte lipsa de agitație, iar ca urmare a acesteia rămânerea acasă celor peste 100 de voturi naționaliste țărănești, pe de altă parte frica care a curins în inimile celor slabi cu deosebire a năvălitorilor, văzându-se față în față cu neronul năvălitor Csokán János.

E interesant să fi văzut cum unii dintre domniștii studenți prietenii și deobligații lui — mai bine să simuleze morburii, și nebuniei, iar alții au fugit în Năsăud, decât să voteze cu mandatul lor și să piară urma din Năsăud. Dar și acești puțini slabi de Inger s'au îndreptat și la viltorele alegeri vor fi cu toți în tabăra naționalistă și așa cădere a unui candidat național e exclusă, e imposibilă.

Avem speranță că chiar și acei oameni cu un trecut politic foarte frumos și cu influență mare în cerc cum e: Șotropa, Pletosu, Dr. Ciut, Dr. Șahone, Dr. Tanco etc. nu vor mai sta de astăpătată cu mâinile în sân ca în trecut ci își vor concentra toată autoritatea pentru reușita candidaturii naționale fie acela oricine ar fi.

Judecăm și zicem, că dacă în un cerc cum e năsăudului — care nu are o majoritate românească de mil de voturi ca alte cercuri românești pacostile ținutului cu Dr. David în frunte nu a fost în stare să rupă din voturile sosite la alegeri decât numai 8 voturi țărănești, atunci în acest ținut se vede că are maturitate politică și merită să-și aibă reprezentantul în casa țării. Rușinăm onoratul comitet electoral în numele nostru a desmoșteniților de a ne pune candidat național cu deviza aspirațiilor celor 3 milioane de români.

Mat mulți alegători români.

Gronica literară.

„Impresii de teatru“.

Comedia Franceză: »Le Demi-monde«, piesă în cinci acte de Dumas-fils.

Fără îndoială, părintele teatrului modern este Dumas fiul; el este acel care a dat formele comediilor »à thèse«, acela care a căutat să pue pe scenă alăteia probleme psihologice și sociale, analizându-le la un mediu normal, în societatea burgheză. Dela el s'a inspirat chiar *Ibsen*, lui s'au datorez marile capodopere a literaturii dramatice moderne și Paul Hervieu, Lavedou, Maurice Donnay, Porto Riche se pot considera ca urmașii direcți ai acestui mare dramaturg.

Producția sa teatrală este foarte fertilă și el a dat mai mult de cincizeci de piese. Din acestea însă numai câteva au rămas, ca model de factură teatrală, model de comedie de caracter. Printre acestea putem cita, *Denise, l'ami des Femmes, la Dame aux Camélias* și în fine *le Demi-monde*, care este poate cea mai bună, care trăiește încă și azi și care poate sta alături de cele mai moderne producțiuni.

În această piesă Dumas, studiază o clasă socială în formație pe vremea lui, dar care azi este în plină creștere și care face lumea normală, lumea de toate zilele. Este așa numita de el: *le demi-monde*. Burghezia modernă cu pretențiuni de nobleță, cu avere nulă, este *Demi-monde-ul* de odinioară al lui Dumas, este societatea pariziană de toate zilele, este clasa socială, în care după cum spune *Olivier de Jaliu*, personajul central al piesei, amorul e mai ușor ca sus (adică în nobleță) și mai puțin ca jos (adică al femeilor ușoare). Această teorie este susținută de o intrigă interesantă și admirabil condusă de autor. Obicinuita neverosimilitate a *raisonneur-ului*

(purtătorul teoriilor autorului), este mult atenuată și *Olivier de Jaliu*, ne apare uman, el trăește, se mișcă în timpul desfășurării acțiunii, în mod natural, toate situațiile ne par veridice și nimic nu îi desminte. Este caracterul omului cinstit prin excelență, a omului descinzând dintr'un neam de nobile, care fregventează demi-mondul, pentru avantajele cel el prezintă băeților tineri, cari n'au ce pierde în această lume.

Îndată însă ce întâlnește în drumul lui un om cinstit, de origine asemănătoare lui și care lipsind de mult din Paris, nu-l cunoaște în ce lume a căzut, și îndată ce vede pe acest naiv de *Le Naujar*, că este pe punctul de a cădea victimă a neștiinței și a da numele, averea și viața sa, unei femei din demi-monde, Baroana *Suzanne d'Auge*; firea lui cinstită se revoltă, și cu toate că are toată prietenia acestei femei al cărui amant fusese, el se pune în calea ei și cu riscul, chiar al vieții, scapă pe *Naujar* din mrejele, ce cu atâta meșteșug îi întinse baroana.

În această lume se poate găsi pe ici pe colo, pierdute și ascunsă ca violeta, o ființă a cărui caracter se revoltă de viața în care trăește, al cărui suflet ar fi accesibil de sentimente nobile și mari, dacă s'ar găsi omul care s'o descopere printre buruenile, printre cari în mod inconștient creștea. — Și această față este *Marcele*, o orfelină, trăind în casa mătușei sale *vicontesa de Varnières*, și pe care o descopere *Olivier*, și o va face soția sa.

Cum se face în câteva cuvinte e intriga. Ea e condusă cu mult interes și nu slăbește atenția până la ultimul act.

Caracterele personajelor principale sânt perfect desenate, ele își urmează în mod natural soarta pe care autorul le-o indică la începutul lucrării. *Suzanne d'Auge* este unul din cele mai interesante caractere de femei, studiate în teatru. Este caracterul femeii ambițioase; dotată cu o inteligență și un spirit rar, cu o frumusețe și o grație nedescriptibilă, această femeie plecând de jos de tot și făcându-și din amor o succesiune, a ajuns prin mijlocirea *Marquizului de Thonnerlus*, a avea o situație materială admirabilă și poziția socială. Ea e baroană mulțumită unor hărții cum-părate dela o femeie moartă fără rude, fără prieten, fără nimic.

Poziția și situația ei materială a face să râvnească mai sus, o face să dovedească o situație legitimă, o face să poftască la lumea de deasupra ei, și ca psihologie este foarte explicabilă această dorință a ei. Pasul cel mare l-a făcut pătrunzând într'o lume — aceea a demi-mondului — atunci când venea dintr'un rang inferior. O încercare reușită dă curaj pentru a spera la altele și arată pentru ce ea nu râvnește a intra în lumea mare, a pătrunde în nobleță, la brațele unui om destul de nobil, pentru ca numele lui să-i deschidă porțile pretutindeni, destul de bogat, pentru a nu avea aparență că-l cumpără, destul de amoretat pentru a o lua, și destul de tânăr și chipeș, pentru ca ea să-l iubească. Și acest om l-a găsit în persoana căpitanului de *Naujac*. Ea se pune pe lucru, își întinde cursele, apare în ochii lui, în toată splendoarea ei și în toată cinstea ce o pune poate să-și impue atunci când o situație de care are interes o necesita! Ea va întâlni în calea ei obstacole, va lupta contra lor, cel mai mare rezistent și care o va înfrânge este *Olivier Jaliu*.

În fine alături de acești doi poli, de *Suzanne d'Auge* și de *Jaliu*, personajii a căror experiență, inteligență și pătrundere psihologică, facă interesantă lupta ce ne angajează între ei, avem pe *de Naujac* și *Marcella*. Primul căpitan, venit din Africa, oțelit în țări calde, obicinuit cu dușmanul care atacă în față, naiv în ale dragostei; care cade în mijlocul Parisului, într'o lume ca aceea descrisă mai sus, pe o femeie ca *Suzana*; el o va iubi, iubirea lui va merge până la orbirea tuturor facultăților sale mintale, va deveni incapabil să mai distingă adevărul de calomnie, prietenul de calomniator. Și atunci va dușmăni pe *Olivier*, cu care va avea un duel, mulțumită căruia însă va ști cine e femeia, în brațele căreia era să cadă în mod legitim, pe când ar fi putut — cum spune cu mult spirit *Olivier* — să o iubească fără ajutorul ofițerului de stare civilă.

Și în *Marcella*, produs al unei lumi în care stricăciunea este scuzată, se lasă prins de valul amețitor al vieții și nu-și dă seama de prăpastia spre care aleargă cu vioșie. Cu un caracter însă

bun, cu un fond sănătos, ea va reveni imediat, atunci când o ființă cu suflet nobil, cu inimă largă, îi va deschide ochii, o va scoate din acest mijloc, stricând angrenajul care se învârtia cu repeziune și îi va da cea mai mare avere: un nume cinstit și om de treabă.

Acestea sânt personajele centrale, cele secundare ajută la complectarea tabloului admirabil, făcut de autor în culori atât de vii și cu un spirit pentru care a fost totdeauna admirat *Dumas-fils*.

Le Bargy în *Olivier de Jolin* și *Cecil Sorel* în *Suzanne d'Auge* sânt interpreții pe cari *Dumas-fils* i'a visat.

Ei au toate calitățile rolurilor ce joacă și se întrupează cu desăvârșire în personajele ce li s'au încredințat.

Paris, 22 Aprilie 1910. Mihail Bunescu.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 27 Aprilie n. 1910.

— Un dar frumos. Numărul sprijinitorilor școlii și bisericii noastre, îndrăgite de toate guvernele de până acuma, crește în fiecare zi. E o dovadă că a intrat adânc în sufletele tuturor credința că existența noastră națională își găsește cel mai sigur adăpost în biserică și școală.

D. Grigore Marcu, un modest negustor în București, român macedonean care numai prin căsătorie are legături cu Ardealul, a făcut bisericii din satul Crihalma (Făgăraș) un mândru dar, constând din 500 lei și 4 icoane.

Primim cu bucurie această veste care ne întărește tot mai mult în credința că în vremile cele mai vitrege biserica și școala noastră vor găsi vrednici apărători.

Românul macedonean Grigore Marcu să fie o pildă pentru atâți români ardeleni al căror obol e așteptat pe altarul credinței și cultului noastre.

— Trei contracte respinse. Citim în »Drapelul«: Din Budapesta ni-se comunică, că ministerul de interne (cel nou!) a denegat întărirea a trei contracte încheiate între Comunitatea de avere din Caransebeș resp. președintele ei și niște firme străine în afacerea unor vânzări de păduri. Lucrul acesta neobișnuit ne miră mult. Noi cari stăm departe de daraverile comunității de avere nu putem pricepe ce poate fi cauza acestei respingeri, domnul Constantin Burdea va ști însă cu siguranță. Așteptăm deci să ne lămurească organul Măriei Sale asupra acestui punct, care a trezit atâta mirare. Cum s'a putut una ca aceasta?

— Reabilitarea unui preot român. Impotriva preotului român din Brusturi d. Nicolae Budugan, procuratura din Arad pornise, pe baza unor plângeri, proces pentru uzură. În ziua de 17 Mai 1909, tribunalul din Arad, care a eșit la Băsești pentru a putea mai cu înlesnire interoga martorii, l-a și condamnat la 1500 coroane amendă și 1400 coroane cheltuieli.

În contra acestei sentințe d. Budugan a anunțat apel. Curtea de apel din Oradea-Mare a dezbătut ieri acest apel achitându-l pe d. Budugan în mod definitiv, — constatând că d. părinte n'a exploatat situația strămătorată a datorărilor săi. Sentința e definitivă, după ce procurorul a declarat că nu face apel.

Apărătorul d-lui părinte Budugan a fost distinsul avocat din Arad d. Dr. Iustin Marșieu, ale cărui motive și argumente au fost admise de curtea de apel.

— Conferința contesei Metternich. La conferința anunțată de contesa Metternich, în favorul polycliniceii din Viena, ținută ieri în saloanele contesei, s'au încasat 15.300 de coroane.

— Vulcanul Etna varsă apă. Zilele trecute cu ocazia erupției craterului spectatorii au văzut un fenomen cu totul extraordinar. S'a auzit o bubuitură puternică în adâncul pământului și pe craterul principal al vulcanului a început să năvălească un torent de cenușă și îndată după aceasta a izbucnit o puternică rază de apă, care s'a prelinș spre poalele muntelui. Apa care curgea părau avea lățime de 8 m. și era 40 cm. adâncă. În câteva minute păraul a parcurs o distanță de 15 km.

— Un tren și un taur infuriat. Pe linia Eger-Putnok a trenului vicinal s'a liberat un taur și când a văzut că vine trenul s'a repezit cu coarnele întrinsul. Trenul l-a apucat supt roate și trecând peste el a deraiat împreună cu 6 vagoane. În vagonul din urmă trei pasageri au fost grav răniți, două vagoane au rămas sfărâmate.

— Avansări în armata comună. Cu ziua de prima Mai au fost avansați următorii ofițeri români: la rangul de colonel Tuodor Popist comandantul Reg. al 25 de Art. și vicecolonelul Dionisius Florianu din Reg. de Inf. Nr. 33.

La rangul de Major Căpitani: Dragulin Cioban, în Statul Major, Dumitru Burdea în Reg. Nr. 33, Teodor Cernațian la Reg. 55, Gregor Iovescu la Reg. 85, și Simon Rares ca Medic major.

La rangul de căpitan locotenent: Mihael Micula Reg. de Inf. 50. Ioan Marcu, Reg. Inf. 47, Teodor Bertalon Reg. Inf. 26, Aurel Cadariu Reg. Inf. 2.

La rangul de locotenent sublocotenent, Ioan Hidu Reg. de Inf. Nr. 43, Gralan Popa Reg. 64, Moisa Rîșcuția Reg. 33, Valerius Șandor de Vist 33, Stefan Turturean Reg. 41, Ioan Legat Reg. 43, Alexandru Maniu Reg. 61, Semporonius Luca Reg. 43, Emilian David Reg. de Inf. 61.

La rangul de Locotenent Cadeți: Romulus Beu reg. inf. Nr. 31, Victor Bunc reg. inf. Nr. 37, Ioan Aron reg. inf. Nr. 51.

Totodată aducem cu bucurie ca sublocotenent: Alexandru Candrea din reg. de inf. 38, Virgil Dombora din regimentul de infanterie 2 și Teodor Sborcea din reg. de inf. 87, au fost decorați din partea Majestății Sale cu medalia Signum laudis.

— Anecdote de ale lui Mark Twain. Marele glumeț al Americii de Nord a murit săptămâna trecută de-a binele. De astădată Mark Twain nu-și mai poate desminți încetarea din viață, că »e prea exagerată«. A murit fără ca să fi putut învăța pronunțarea numelui generelui său, deși-l chiamă numai Gregorovicl. Atât de lung i-se părea numele acesta străin pentru urechea unui american.

Mark Twain iubea copil și piscele. Villa lui era plină de aceste ființe, cu care neîntrecutul umorist petrecea totdeauna cu drag. Copiii îi cereau autografe și desene, el, care nu cam știa să deseneze făcea ce făcea în câteva linii și îl întreba pe copil: ce reprezintă desenul său?

»Apoi d-le Twain, eu am cerut să-mi faci un chip de om, și d-ta mi-ai făcut o căpățină de varză« zicea copilul.

»Bine, bine« răspunse Twain, »atunci să scriem dedesupt, că imaginea aceasta era să fi fost un cap de om și când colo a eșit o căpățină de varză«.

Cum copiii sânt și mincinoși și spun adeseori și adevărul, Mark Twain le dădea sfatul următor:

»Adevărul este un lucru prețios, fi păstrător cu el. Nu-ți risipi minciunile, căci nu știi când vei avea trebuință de ele«.

Spre a-și bate joc de hoștile trusturilor americane Twain a imaginat următoarea ingenioasă istorioară:

O muscă avea două musculițe pe care le iubea ca pe ochii din cășo. ul ei.

Intr'o zi eșind la plimbare cu fetițele sale, una din aceste zări la un cofetar niște bomboane roșii și tare frumoase.

»Mămică mă lași să gust din o bomboană?«

— Pentru ce nu, fetița mea, gustă cât vei pofti, și musculița se așează pe o bomboană, dar peste câteva secunde blata musculița își dăte obștescul sfârșit. Bomboanele erau otrăvite. Ele veniau dela un trust de bomboane americane. Sburând mai departe, musca mamă își puz'a fetica ce-l mai rămase să nu se mai atingă de bomboane. Dar mititica ceru vole dela mă-sa, ca să guste din niște cărnați.

Măsa nu se împotrivi, căci de carnea nu e bomboană. Să vedeți ce s'a întâmplat însă: a și murit și musculița a doua. Cărnații erau din o fabrică a unuia trust de cărnațarie. Atunci blata mamă se hotări să sfârșiască cu viața, și se puse pe o hârtie cu care se otrăvesc muștele. Dar o minune! Musca nu mai muria. Hârtia era inofensivă. Era de proveniență din o fabrică a unuia trust de hârtie de muște.

— Somn aducător de moarte. Din Sătmar vine știrea că purcarul unei moșii s'a culcat peste noapte pe marginea unei mocirle și ieșind lipitorile din baltă i-au supt tot sângele. Dimineața au dat peste el mort.

x Pentru 60 de filleri, poți pregăti ușor acasă 2 litri licheruri Alasch sau Anisette, Benedictin, Chartreuse, Curacao, Persecă, Pară imperială, Chimin, Cafea, Rosa, Vanilie, Silvoriu, Rachiude drojzii și Rom. 10 doze în prețul de 6 coroane, cu modul de pregătire expediază franco. Budget Frigyes, farmacist în Cluj-Kolozsvár.

x Economilor! Nu mai cumpărați mașini de prost fabricat sau cu totul nepractice dela samsari sau negustori. În interesul vostru cereți referindu-vă la ziarul nostru firmei Sam Wagner, Sibiu Nagyszeben, catalogul ilustrat despre unele și mașini agricole și pentru mori, unde veți afla tot felul de mașini pe lângă prețurile originale de fabrică. Numita firmă și-a cștigat prin mașinile sale bune și serviciul conlant, cel mai bun nume, nu numai în țară ci și în România.

Cronica socială și artistică.

Teatru în Agnita. Tinerimea română din Agnita invită la producțiunea teatrală ce va avea loc în presara Duminecii Tomii, în otelul »Strungarul« din Agnita. Se va juca piesa »Tiganul aviator«, comedie în versuri de Emanuil Corfariu. După teatru joc. Inceputul la orele 8 seara.

Teatru în Săliște. Societatea de infrumusețare din Săliște invită la producțiunea teatrală »Prostul«, comedie în 5 acte de Fulda) ce va avea loc în sala festivă a școlii din Săliște, Luni, 2 Mai n. După teatru joc. Inceputul la orele 8 1/2.

Concert și teatru în Sasca. »Reuniunea română de citire și cântări din Sasca-Montană« invită la concertul urmat de teatru »Ruga dela Chisetau«, comedie de I. Vulcan), ce va avea loc în sala otelului Victor Kokesch din Sasca, Luni, 2 Mai n. După producție — joc. Inceputul la orele 8 seara.

ECONOMIE.

Plata grânelor din Aradul-Nou

26 April 1910.

S'a vândut azi:

grân 800 mm. . . . . 10.50 — 11.—
orz mm. . . . . 6.— 6.10

Am cnoare a aduce la cunoștința on. public de dame, că conform cerințelor

am deschis o CROITORIE ENGLEZĂ ȘI FRANCEZĂ

În urma esperințelor câștigate în capitală și străinătate, mă recomand cu toată on. public de dame.

Cu stimă

Comande se fac

crotior pentru dame și bărbați: JACZKÓ JÓZSEF, ARAD, Akácza

ovás mm. 6.50
secară mm. 7.50
păpușol 500 mm. 6.50

Prețurile sunt socotite în coroane și

Bursa de mărfuri și efecte din

Budapesta, 2 Aprilie

Prețul cerealelor după 100 (kgr. a ha

Oriz nou

De Tisa — — — — —	26
Din comitatul Albel — —	27
De Pesta — — — — —	26
Bănățanesc — — — — —	26
De Bacica — — — — —	26
Secară de calitate I. — —	16
Orzul de nutreț, calitate I.	14
Ovăs de calitate I. — — —	14
Ocuruz — — — — —	11

BIBLIOGRAFIA.

La Librăria »Tribuna« se află de
»Avel tragedie din popor« în 4 ac
blouri, după un manuscris găsit
plus 5 fil. porto.

Dimitrie Onciul: »Românii în Dacia
până la întemeierea principatelor (C
mână) à 1 cor. + 10 fil. porto.

Proza ediția II-a de V. Alecsandri
Mormântul unui copil ed. II a
doveanu Cor. 2.

Din bibliotecă Minerva:

Nr. 73 *Suflete stinghere* de L. Ma
Nr. 74 *Conovalow*, de Maxim Gork
Nr. 75 *Siberiana* de Xavier de Ma
Din bibl. teatrală:

Nr. 9 *Electra*, tragedie în 5 act.
35 fil.

»Viața Rom.« Nr. 1 și 2 à 2 Cor.

»Luminisuri«, poezii de A. Stavri

»Schife și amintiri« de D. D. Piri

2 cor.

Comandele de cărți etc. precum și
să se adreseze către: Librăria
Arad str. Deák ferencz 20.

Redactor responsabil: Iuliu Glor
»Tribuna« institut tipografic, Nichin

Credit pe ipotecă, pe cam

și pentru oficianți

mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János

Telefon nr. 376.

Nouă croitorie en-
gleză și franceză

Un atelier de fotografiat.

Aducem la cunoștința on. public, că am deschis un nou atelier de fotografiat

Arad, pe Szabadság-tér 16, unde vom pregăti cele mai moderne fotografii cu 40% mai ieftine prețuri.

Cu toată stima:

Stojkovits és Békés.

Un atelier de fotografiat.

Prospect de prețuri

pentru produsele de primăvară a „asociației pantofarilor din Arad“.

Botine pentru femei:
 Pantofi din păslă . . . . . fl. 1.50
 Pantofi de piele de vacs dela . . . 2.— in sus
 Botine „ „ Regate „ 2.80 „
 „ „ chevreux „ 4.50 „
 „ „ vacs cu șiret dela „ 3.50 „
 „ „ chevreux cu șiret „ 5.50 „
 „ „ de vacs cu nasturi „ 4.80 „
 „ „ chevreux d la „ 6.50 „

Botine pentru bărbați:
 Cu țug simplu, piele de vacs fl. 3.30
 și țețe „ „ 4.—
 Bergsteiger din piele cu lustru „ 4.80 in sus
 Cu țug simple ușoare ca un fulg pentru bolnavi dela „ 5.— „
 Bergsteiger de chevreux . . . 6.50 „
 Cu țug piele de box . . . 5.80 „
 Bergsteiger piele de box „ 6.20 „
 „ chevreux bună dela „ 7.80 „
 Pantofi de chevreux . . . 5.— „
 Ținem în depozit totfelul de ghete pentru copii. La comanda din provincie să se edscrie urma piciorului pe o hârtie.
 Comanda contra ramb. necorespunzând și faapoiate în curs de 3 zile se schimbă.

**Nou! Nou!
 Atelier de frizerie.**

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public că mi-am deschis un atelier de frizerie, aranjat cerințelor celor mai moderne, în Arad, Luther Márton-tér Nr. 1. (Casa Dr. Ioan Suciu).

Rugând binevoitorul sprijin al on. public sunt

Cu deosebită stimă:

FOGARASSY PÉTER
 friseur.

Primesc vopsirea părului, cu prețuri ieftine.

ATENȚIUNE.

Dacă târguți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde a-ți cettit aceste anunțuri. -:

FISCHER TESTVÉREK

fabricanți de țesături de sîrmă, împletituri de sîrmă pentru garduri, site și de coarde din sîrmă de oțel pentru paturi etc. etc. în ARAD, calea József-főherceg-ut nr. 8.
 Fabrica: Strada Kossuth Lajos Nr. 45.

Telefon 557.

Recomandă în atențiunea on. public magazinul bogat în lucrări de bransa aceasta, cari se capătă cu prețuri ieftine de concurență. Catalog de prețuri la dorință se trimite gratuit și porto franco acasă.

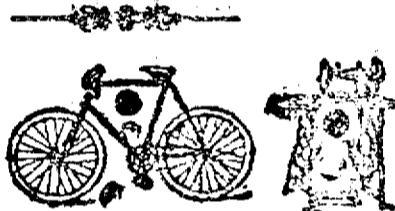
Wurmlinger Mátyás,

lăcătar specialist pentru edificii.

Intreprindere pentru organizarea electricității și sfiredelirea adâncă a fântanelor arteziane în

Lugoj, str. Weis nr. 6.

Primul atelier de reparaturi din Lugoj.

Intreprindem și executăm tot felul de lucru și reparaturi ce se țin de specialitatea organizării electrice și a altor afaceri ce aparțin branșei de lăcătar.

Sfiredelirea fântanelor artezice pe lângă prețuri moderate.

INSERTIUNI

se primesc cu prețuri moderate la administr. „Tribunei“ Arad.

Petry Árpád — mai nainte: —

Weinstock Fülöp orologier și optic, singurul vânzător de mașini de fotografiat „KODAK“ în Oradea-mare-Nagyvárad, Rákoczi-út 3.

Mare asortiment de: oroloage de aur, argint, nickel, cu pendulă, deșteptătoare, pentru cancelarie și de Schwarzwald. — Mașini de fotografiat și ajustări pentru amatori. Ochelari veritabili Rodenstock Diaphragma

Mare asortiment de sticle periscopice, obiective, lornete, și de alte obiecte optice. — Prăvălia mea îi stă la dispoziția on. public un Refraktometru de Rodenstock (mașină pentru examinarea ochilor) prin ce se știe imediat ce fel de sticle sunt de lipsă. —

in Sibiu (Nagyszeben).

anele de baie Stuchlich

O piesă e numai cu 40 de cor. Incălzește în 3/4 de oră 150 de litri de apă, pentru care consumă ca cel mai puțin numai 10 fileri de cărbuni de lemn. Vană de neîncălzit numai 24 cor. Lungimea fundului vanei 122 cm. :: :: Înălțimea de 60 cm. :: :: Comandele se estnesc imediat și se trimit cu rambursă.

Gustav Stuchlich

Antenngasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 51.

CANARINI

Cele mai frumoase cântărețe moderne ce cântă zina și la lumină. Cântăreață tinăară 4, 5 fl. de 1 an 6, 8, 10 fl. Renumitele canarine Seifert și verzi dela 10 fl. in sus. Ouătoare 1, 2, 3 și 4 fl. după soia. Catalog de prețuri despre papagal, pasări transmarine măimute și câini de soia se capătă înainte trimițând 20 fl. Pentru ajungerea comenzilor la loc în viață se garantează. — Comandele se pot fa e la

DIÓSZEGHY és Társa,

Oradea-mare-Nagyvárad. Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

**Instalează:
 ILUMINAȚIE ELECTRICĂ**

parafulger pentru telefon și sonerie.

Mare magazin de lustre, lampe, fi ile pentru luminatul cu acetilen, — gaz și cu electricitate. —

Instalațiile și comenzile din provincă se execută prompt și conștiințios.

DIAMANT FERENCZ,

Instalator electrotehnic Arad, Alzél Péter-u. Nr. 2. Telefon 595.

**S'au ieftinit
 Cărbunii.**

Care de acum își câștigă sau abonează cărbuni și cochs pentru iarnă, economisește 25%!

100 Klgr. cochs de fabrică de gaz cor. 4.60.

100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Prusia cor. 4.60.

100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Jil c. 4.—.

100 Klgr. cărbuni de lemn fără praf cor. 6.—.

100 Klgr. de cărbuni pentru fauri cor. 4.60.

Róth József mare neguțător de cărbuni

Arad, Eötvös-u. 3. Nr. Telefonului 63.

Pentru fabrice, mori precum și pentru trierat expediez cărbunii de Prusia de calitate cea mai bună.

Croitorie nouă engleză și franceză pentru femei. Arad, Szabadság-ter 17.

După absolvirea cursului în Drezda, pe baza experiențelor de mai mulți ani câștigate atât în străinătate, cât și în Budapesta, sub firma Wittenberger H. și Jaczkó József am deschis o

confecție pentru dame,

unde se pregătesc conform gusturilor celor mai rafinate cele mai elegante toalete engleze și franceze.

Pentru convîngere rugăm binevoitorul sprijin al onoratelor dame.

Cu deosebită simțăminte:

Jaczkó József.

COLOREAZĂ ȘI CUREȚEȘTE NAGY și FAZEKAS

în ORAȘA-MARE—NAGYVARAD.

Colorează și curățește tot felul de vestimente precești, bărbătești, de dame, blouze de mătasă, costume de batist, draperii la ferestre, și mantale de piele. Dantele și panglici de mătasă după modele dorite.

În caz de doliu, orice vestmânt în mod excepțional se colorează negru.

Depozitul nostru e în Nagyvárad. Szt.-János u. 48.
Întreprinderea: Fekete sas palota, pasagé 26.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

B-A-N-I

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4¹/₄, 4¹/₂, 4³/₄ și 5%, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizările de interese corespunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipezi speșele de întabulare, converteți datorile de interese mari.

— Rezolvare grabnică, serviciu prompt. —

SZÜCS F. VILMOS

Reprezentanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului Bichis, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-utca 8. (Casa proprie.)
(Lângă filiala Poștei.)

Prisă pe lângă onorar acuzitori de afaceri abili și demni — încredere.

Nr. Telefonului 275. — Nr. Telefonului 275

WAS és Tsa

ARAD, piața Boros Béni nr. 6

Își recomandă

materialul de edificat

prima calitate, atât var măcinat și în bucăți, cât și gips de Köbánya. — Depozit permanent de orice soi de țiglă, cărămida presată și împletituri de trestie pentru fincui tot felul de articole din ciment; ca canale, plăci, ghisdele de fântâni etc. etc.

Se angajază cu

parchetarea clădirilor

vechi și noi

pe lângă prețurile cele mai convenabile.

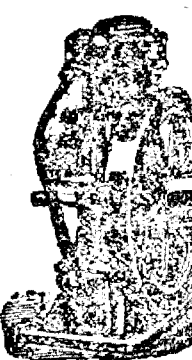
— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318. —

Atelierul special de reparat
al renumitei firme:

SCHMEREK & SZABÓ

— Temesvár-Jószefváros, Bonnáz-u. 14. —

Primește tot felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzină, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, locomobile cu benzină și ulei brut și Arthropuri p. trieră. Bastimente cu benzină, pompe-motor. Mașină de fabricat ghiță. Montări specialiste de mori cu prețuri moderate, precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articole tehnice. Fișele magnetice. Unsoși. Material de condensare. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios —
— Telefon pentru oraș și comitat Nrul 318. —

Pomi de vânzare:

mai multe soiuri excelente de toamnă și primăvară de 2—3—4 ani.

B r a z i,

Ufe decorative și plante decorative iernatice, de diferite soiuri etc.

10.000 bucăți de trandafiri,

de 1, 2, și 3 ani, cu trunchiu nalt.

In prăvălia mea de flori

(MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR)

pot căpăta buchete și coroane ocazionale foarte frumoase cu prețuri ieftine.

Catalog de prețuri la dorință se trimite gratis și franco.

Farkas Antal,

mare stabiliment comercial și grădinărie

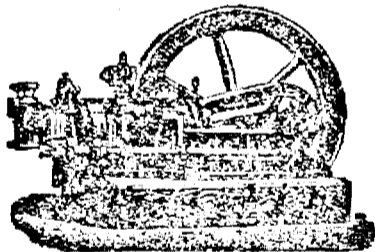
Cluj—Kolozsvar, Téglás-u Nr. 15—16

DEBRECZENI LAJOS

reparator de mașini

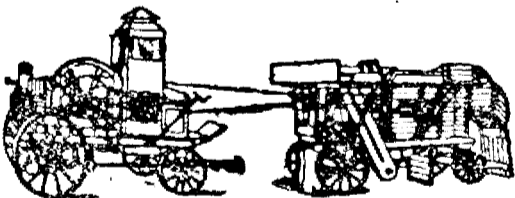
Oradea-mare-Nagyvárad, Kolozsvar-ut 29/43

Primește repararea tehnică a oricărui soi de mașini economice, motoare manate cu abur, gaz, petrol, benzin, olei brut, motoare absorbitoare de gaz, precum și aranjamentul de

mori cu prețuri ieftine și pe lângă condițiuni de plată favorabile.

Atelier pentru reparaturi de I-a rang.

130 bucăți „Musa Ensete“

de 3 ani, bucata cu 6—8—10 coroane.

18.000 bucăți trandafiri (rugi)

soiurile cele mai bune, cu trunchiu nalt.

Am onoare a atrage atenția p. t. public asupra prăvăliei de croitorie pentru domni

inokai Tóth Lajos,

conducător șef Vass János, iunior, cea mai veche prăvălie în bransa aceasta, asortată cu cele mai frumoase și variate stofe, fabricate engleze și franceze.

Se efectuează comenzi pe lângă prețuri convenabile în cea mai splendidă execuție, din stofele cele mai bune.

Reputația prăvăliei mele fondată în 1879 e cea mai eclatantă garanție pentru a putea satisface și cele mai rafinate gusturi.

La dorința specială a p. t. clientele se vor pune la dispoziție colecții de modele, eventual reprezentantul firmei se va înființa în persoană la cei interesați, atât în loc, cât și în provincie.

Cu deosebită stimă:

inokai Tóth Lajos, croitor, Arad, Palatul Neumann, Piața Andrássy nr. 25.

— — Tot-felul de pâine bună de cartofi din Brașov. — —

TENTESCH VILMOS JÁNOS brutărie și pregătitor de alimente. — Brașov—Brassó, Közép u. 23. (Ó-Brassó). —

Cus-tuoasă.

Specialități de prăjituri: pesmet (biscuit) de ovăș și grâu pentru sănătate, pâine lată pentru diabetici, pâine de ovăș pentru reconvașenți, pâine Graham, prăjituri cu nuci Graham, pâine de nuci Graham,

Nutri-toare.

pesmet (zwieback) de nuci Graham, pesmet (zwieback) de slăd de nuci Graham, pâine fină și dură Graham pentru anemici — și suferinzi de stomach și pentru nutrirea pruncilor. — Căfea-caramel-cereale-poame, extracte de nucă (unt de nucă).

Ușoară de mistuit.

Distins la expoziția internațională a brutarilor în anul 1907, din Budapeșta cu medalia de aur și la expoziția internațională de igienă din Paris cu medalie de aur și cu dipl. de on. Catalog gratuit.

Produc-toare de sânge.

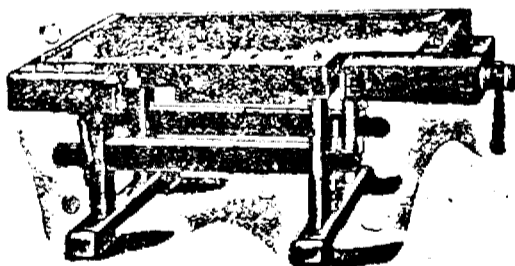
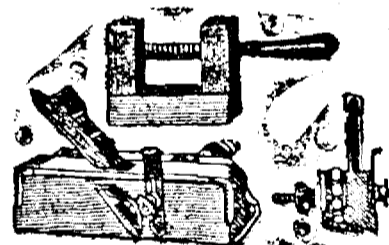
Specialități de prăjituri și pesmet (zwieback) de Brașov.

In atențiunea fabricelor de lemnărie!

Recomand

instrumente

din cel mai bun material necesar

sare pentru măsur, sculptor de lemn și dogar, cu prețuri mod. după desen.

Nagy Mihály, fabrică de instrumente Szabadka Therezia-tér.

Magazie de articli pentru biserici și preoți.

GEORGE JANGOVICI ARAD, Forray-utca Nrul 2.

Aduc la cunoștința onoratului public că au sosit

noutățile de primăvară

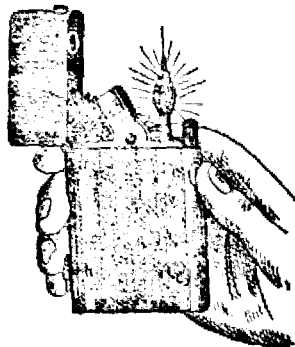
în stofe, mătăsuri, delainuri, zetyruri, cretoane, batisturi și multe alte articole cari nu se pot toate înșira.

Postavuri de reverenzi, brîuri preoțești, roșii, vânațe și negre.

Cea mai bogată magazie în articli pentru sfintele biserici și preoți

Ciorapi împlețiți în temniță.

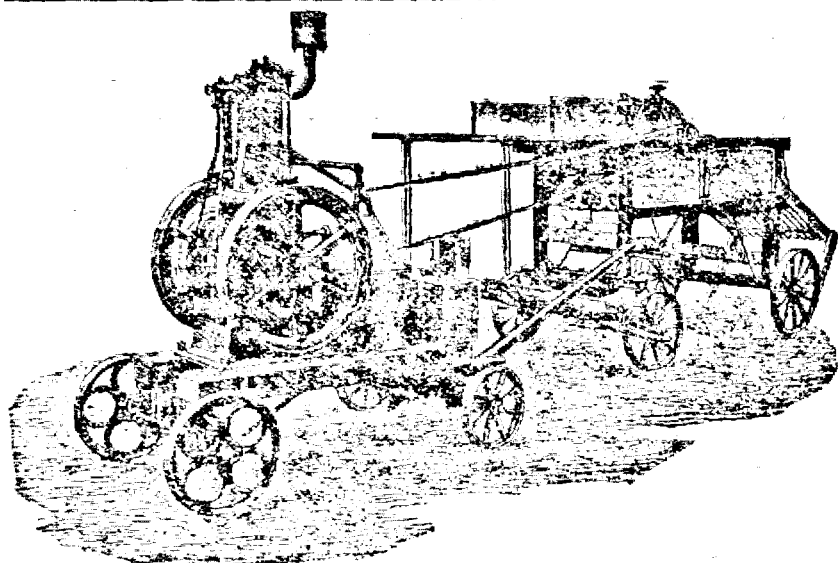
Nu trebuie să chibrituri nite
lumânări!

Aparatul iricendiar original
„**IMPERATOR**”
e indispensabil pentru
fumători și gospodărie.
Să nu se confunde cu imi-
tații proaste și fără valoare.
Folosința pentru o lună
numai doi bani.

— — Prețul vânzării pe lângă garanție 3 cor. — —
In provincie trimițând 3 cor. 45 fil. se expediază franco.

Tòth Jòzsef,
depozit de fabrică, — — Szeged, Könyök-u. 34.

Sam. Wagner, Prima turnătorie de fier Sibitană mare
fabrică de mașini agricole, atelier de
mori și prăvălie de fier. Nagyszében.

Cea mai neîntrecută fabrică de mașini agricole executate
cu cea mai mare precauțiune. Mașini de lână diferite mă-
rimi. Darace de lână. Lup pentru scărmanat lână. Pină pentru
abale (postavuri). — Foarte mare export în România și Orient.

Instalează:

Mori de orice mărime. Căndre la mori pentru asortat făina.

— — — Conducte de apă, și altele etc. — — —

Efectuază:

Cele mai bune ŢEVI TURNATE pentru conducte de apă.
Mare turnătorie de FIER și ALAMĂ. Foarte mare depozit
în ŢEVI DE FIER de orice dimensiune. Cel mai mare
asortiment în MAȘINI DE TRIERAT de orice mărime.
Foarte mare asortiment de MOTOARE dela 2 cai în sus.

— — Pe lângă cea mai mare garanție. — —

Prețuri foarte reduse și condițiunile cele mai avantajoase.
EXPLICĂRI și CATALOAGE la cerere gratis și franco.

Primal atelier ardelean aranjat cu putere electrică
pietrelor și fabrică de pietrii monumentale

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA

Atelierul central al fabricii: **Kolozsvár, Déva**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate
proprii dia: marmoră, labrador, granit,
sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 23.

Cancelarie Centrală:

Nagyszében, Fleischer gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

AURITOR!

GYÖRY JÁNOS

auritor de saloane și biserici

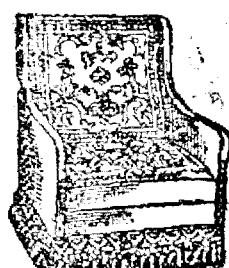
Oradea-mare — Nagyvárad, Rákoczi-ut

Primește spre executare, conform planului, auritor
reparare, iconostase, altare, s. mormânt, acoper
de turnur), aranjamente bisericesti apoi pregătirea
lucrărilor de brânza aceasta precum și repararea și
— — — sirea de nou a monumentelor. — — —

La dorință pregătesc prospect; pentru vederea lucrărilor

— — In provincă merg pe șosele mele proprii. — —

Lucrările mai însemnate ce am executat până acum: Casa
orașului Oradea-mare, palatul episcopesc greco-catolic, biserica
lor noui din Olasz, palatul episcopesc rom.-cat.; biserica cat.

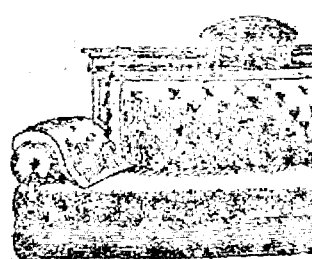

:- In atențiunea celor ce cumpără

Hörger & Kerp

magazin de mobile, atelier
tru covoare (tapețier) decorativ
Sibiu-N. szeben, Reisper

O singură facercare vă va
convinge despre ieftinătatea
tuturor articolelor cumpă-
rate la noi. Conștiințiosi-
tate și serviciu prompt. —
Cel mai bun izvor de
cumpărat. Prețuri ieftine.

In atenția onoratelor dame!

In saloanul de modă pentru

pălării speciale de dame,

deschis în Sibiu, Reisper-gasse Nr. 7-9,

at d-net **Johanna Jekeli,**

se găsesc în bogat asortiment cele mai noi modele
de Paris, atât gata cât și forme numai. Intrarea e
liberă și neobligătoare, prețurile cele mai moderate.

Se primește totfelul de reparaturi și transformări;
pălării de doliu se fac gata în 24 ore.

Se află în depozit totfelul de reticoale, genți
pentru dame, moderne și prima calitate.

Prima fabrică de calapoade și calupe

— (Első kolozsvári kaptafa és sámfagyár) —

:- Cluj-Kolozsvár, Kis Szamos-u. Nr. 5.

Recomandă calapoade și calupe foarte

bune, pregătite din lemn excelent uscat, pe care să

pune un pond

deosebit. —

Comandele din ::

provincă se execută

pe lângă rambursă

prompt și cu prețu-

ritecele mai ieftine.

Serviciu excelent.

